

МЕТОДИ КОНСОЛІДАЦІЇ ОЗНАК ПРОДУКТИВНОСТІ ПРИ СТВОРЕННІ УКРАЇНСЬКОЇ М'ЯСНОЇ ПОРОДИ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ

Традиційні методи підбору тварин української м'ясної породи (УМ) не задовольняють вимоги сучасного інтенсивного виробництва яловичини. Поряд з незаперечними успіхами селекції багато положень її теорії і практики недостатньо розроблені, мало теоретично обгрунтовані, інколи суперечливі.

Актуальним завданням селекції в популяції УМ є розробка методів підвищення плодючості й молочності самиць при поєднанні з властивими їй приростами живої маси та виходом туш молодняка. Здійснення його можливе шляхом використання селекційних методів як традиційних, так і не застосованих у породі при її виведенні, на ґрунті відповідних умов годівлі й утримання.

При консолідації УМ застосування спорідненого розведення призвело до інбредної депресії у самиць, яка проявилась зниженням збереженості телят до 3-місячного віку (на 10,0%; $P > 0,95$, лише при внутрілінійному інбридингу), живої маси теличок у 15 місяців (на 2,7%; $P > 0,999$), продуктивного використання корів (на 17,3%; $P > 0,999$). При цьому типі інбридингу збереженість телят до 3-місячного віку знижується порівняно із застосуванням його на чоловічих представників лінії, до якої належить мати пробанда, на 12,0% ($P > 0,99$), а «на посередника» — на 12,3% ($P > 0,99$) та комплексного — на 11,0% ($P > 0,95$).

Тому вдосконалення основних селекційних методів консолідації ознак продуктивності УМ вимагало використання сучасних досягнень популяційної генетики та врахування внутріпородної структури популяції, теоретичного обгрунтування прийомів селекції в м'ясному скотарстві на кінцевому етапі відтворювального схрещування. Особливого значення це положення набуває при необхідності зниження інбредної депресії в стадах.

Для цього застосовували (при інбридингу й аутбридингу) гомогенний та гетерогенний підбір пар, врахувавши типи будови тіла, визначені за запропонованим нами індексом крупності тіла

© А.М. Угнівенко, 1999

(ІКТ) та індексом антигенної подібності (r_{as}). Гетерогенний підбір за ІКТ при інбридингу сприяє підвищенню молочності нащадків на 7,3% ($P > 0,95$), а за r_{as} ІКТ нівелює його шкідливий вплив і веде до підвищення продуктивності тварин.

Продуктивність інбредних самиць, одержаних при різному підборі за ІКТ та r_{as}

Ознака	За ІКТ				За r_{as}			
	гомогенний ($F_s = 4,33\%$)		гетерогенний ($F_s = 4,62\%$)		гомогенний ($F_s = 4,23\%$)		гетерогенний ($F_s = 5,75\%$)	
	n	$M \pm m$	n	$M \pm m$	n	$M \pm m$	n	$M \pm m$
Жива маса (кг) у 15 місяців	39	305±8,5	26	307±7,6	44	306±6,8	22	305±11,7
Отелень за життя	23	1,9±0,3	15	2,5±0,5	23	2,0±0,2	17	2,2±0,4
Молочність, кг	20	141±5,8*	12	165±8,7*	18	148±5,1*	15	150±6,5*

* $P > 0,95$

Підбір за ІКТ дав кращі результати, ніж за r_{as} . Таким чином, при складному відтворювальному схрещуванні на етапі розведення «в собі», коли відбувається консолідація ознак, в умовах звуження генофонду та росту вірогідності спорідненого розведення гетерогенний за ІКТ підбір забезпечує внутріпородний гетерозис і підтримку мінливості, необхідної для успішної роботи з породою. Для внутріпородного гетерозису та зниження інбредної депресії в стадах доцільно також застосовувати інбридинг на чоловічих представників лінії, до якої належить мати пробанда, на «посередника» та комплексний.

Національний аграрний університет

УДК 636.082.636.32/38

Е.Е. УГНИВЕНКО

КРЫМСКИЙ ТИП ЦИГАЙСКИХ ОВЕЦ

В соответствии с природно-климатическими, экономическими условиями и требованиями текстильной промышленности в госплемзаводе «Черноморский» создан новый заводской тип цыгайских овец, который характеризуется следующими биологическими и хозяйственно полезными признаками.

© Е.Е. Угнивенко, 1999

Розведення і генетика тварин. 1999. Вип. 31 – 32